

Statenbrief

Informatie

Datum
28 januari 2025

Zaaknummer
2024-010495

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 5

Onderwerp

Stand van zaken n.a.v. uitspraken Raad van State d.d.
18 december 2024 over stikstof.

Beleidsprogramma

- Biodiversiteit
- Agrifood
- Gezonde leefomgeving

Ambitie

- Alle

Portefeuillehouder

Ans Mol-van de Camp

1 Kern van deze Statenbrief

Op 18 december 2024 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over intern salderen met ongebruikte stikstofruimte bij 2 bedrijven in Noord-Brabant. Deze uitspraak heeft gevolgen voor natuurvergunningverlening in alle provincies. Het gaat dan om projecten en activiteiten die stikstofneerslag veroorzaken. Dat heeft brede gevolgen voor onder meer de industrie, aanleg van wegen, land- en tuinbouw, woningbouw, nieuwe bedrijventerreinen, PAS melders, aanpak piekbelasting en evenementen.

2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

Op 15 januari 2025 heeft het college u toegezegd de laatst beschikbare informatie te delen over de Raad van State uitspraak van 18 december en de implicaties daarvan voor Gelderland. U ontvangt deze informatie zodat u die kunt betrekken bij de oordeelsvorming over de Versnellingsaanpak Stikstof die is gepland op 29 januari.

3 Hoe bent u eerder betrokken?

U heeft eerder drie Statenbrieven ontvangen (PS2024-1012) over de Versnellingsaanpak Stikstof. Deze brieven zijn op 8 januari 2025 besproken in de beeldvorming en op 15 januari verkennend. In die laatste vergadering is toegezegd u te informeren over de meest recente stand van zaken over de Raad van State uitspraak.

4 Samenvatting

De uitspraak heeft behoorlijke gevolgen voor de provinciale vergunningverlening. We moeten vergunningaanvragen toetsen aan een nieuw genoemd beoordelingskader. Dit geldt voor lopende aanvragen en procedures. En met terugwerkende kracht voor activiteiten en projecten die vanaf 1 januari 2020 zijn gestart en waarbij sprake was van intern salderen. Er is bij intern salderen nu namelijk ook een vergunning nodig. Gekoppeld aan deze vergunningplicht is ook een inhoudelijke toets vereist. Dat is het zogenaamde additionaliteits-vereiste, waarbij we moeten kijken of de eventuele stikstofwinst niet eerst naar natuurherstel moet gaan. Er geldt hiervoor wel een overgangsperiode tot 1 januari 2030. Dat betekent dat we 5 jaar de tijd hebben om alles in orde te brengen en we als provincie niet hoeven handhaven.

De uitspraak raakt veel van onze provinciale beleidsvelden en mensen in Gelderland en zorgt voor onzekerheid. Op dit moment weten we nog niet wat het precies betekent voor Gelderland. Dit zijn we aan het onderzoeken. Daar maken we aankomende maanden meer over bekend. We analyseren de impact, we heroverwegen ons vergunningsbeleid en formuleren een nieuw kader om te toetsen op basis van de uitspraak van de Raad van State. Daarvoor wordt een plan van aanpak opgesteld dat bij het opstellen van deze brief nog in bewerking is. Er zullen keuzes nodig zijn om te bepalen voor welke situaties we als eerste actie ondernemen en waar we niet meteen aan toe komen. Want we kunnen niet alles tegelijk.

U heeft tijdens de verkennende vergadering op 15 januari 2025 gevraagd om tijdig te kunnen beschikken over de meest recente stand van zaken zodat u die kunt betrekken bij de beraadslagingen over de Versnellingsaanpak Stikstof. De nu beschikbare informatie is beperkt. Veel moet nog worden uitgezocht. Toch kunt u de voorstellen in de Statenbrieven over de Versnellingsaanpak Stikstof nog altijd bespreken. De oplossingsrichtingen veranderen immers niet wezenlijk door de nieuwe situatie die is ontstaan.

In onze vergunningverlening is er nog altijd behoefte aan oplossingen voor de PAS-melders, aan betere registratie en een evaluatie van de Gelderse stikstofbank en bijpassende vervolgafspraken. Hoe we om willen gaan met latente ruimte zal echt goed opnieuw bekeken moeten worden in het licht van de Raad van State uitspraak.

Voor bronmaatregelen geldt dat we nog altijd door willen werken aan innovaties en doelsturing én op korte termijn in alle sectoren doen wat kan. Voor innovaties geldt wel dat er veel werd gedaan met intern salderen dus dat vergt nadere uitwerking.

Voor natuurherstel geldt in feite hetzelfde als voor de Aanpak Veluwe. De noodzaak om aantoonbare resultaten te boeken is met de RvS-uitspraak alleen maar toegenomen. Daar waar de stikstofgevoelige natuur zodanig is hersteld dat deze niet langer te kwetsbaar is kunnen in principe gewoon vergunningen worden verleend. Dus hier ligt een belangrijke sleutel om vooruit te kunnen.

We gaan een zonering rond onze stikstofgevoelige natuur ontwikkelen, om weer beweging te krijgen waar het nu vastzit. Want mede door de uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 kunnen we bijna geen vergunningen meer verlenen. Gelderland zit nu grotendeels op slot qua evenementen, woningbouw, wegeaanleg en meer. We moeten daarom diverse stappen zetten, een zonering is daar deel van. In die zone is minder uitstoot nodig, dat is noodzakelijk voor de natuur. We maken dit nu bekend, in februari werken we aan de hoofdlijnen, in maart de eerste

besluitvorming en daarna volgt nog veel uitwerking. Op veel vragen qua uitwerking is nu nog geen antwoord. Komende weken verzamelen we aandachtspunten om tot een goede uitwerking van deze zonering te komen.

5 Informatie

Welke stappen zetten we nu?

Wij onderscheiden 5 sporen waarlangs wij de consequenties en benodigde acties in beeld brengen:

1. Beleid, met als doel (geactualiseerde) beoordelingskaders te ontwikkelen om besluiten te kunnen nemen én om natuurherstel te garanderen met geborgde maatregelen zodat op basis van voldoende aantoonbare resultaten vergunningverlening weer mogelijk is;
2. Juridisch, met als doel lopende en toekomstige (juridische) zaken af te handelen;
3. Uitvoering, waarbij de doelstelling enerzijds is het afhandelen van lopende en toekomstige aanvragen en anderzijds verbeterde monitoring van de verstrekte vergunningen;
4. Communicatie om alle betrokkenen te informeren over de gevolgen van de Raad van State uitspraak, het beperken van nadelige gevolgen van die uitspraak door goede informatie te verzorgen en door de betekenis van de uitspraak duidelijk te maken (betekenisgeven);
5. Coördinatie en afstemming op (inter)bestuurlijke samenwerking op dit vraagstuk.

In de bijlage bij deze Statenbrief leest u meer technische achtergrondinformatie over de uitspraak van de Raad van State, de juridische duiding en de impact.

Uitspraak Greenpeace

Oordeel Rechtbank Den Haag in de Greenpeace zaak: De rechtbank heeft geoordeeld dat de Staat onrechtmatig handelt door de verslechtering van de stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden niet tijdig te stoppen en de wettelijke stikstofdoelen voor eind 2025 niet en voor eind 2030 zeer waarschijnlijk niet te halen. Op grond van de Habitatrictlijn, die in de Nederlandse wetgeving is overgenomen, is de Staat verplicht te voorkomen dat de natuur in de Natura 2000-gebieden verslechtert en moet hij zorgen dat die natuur herstelt en in een goede staat komt te verkeren. De Staat heeft onvoldoende maatregelen genomen om de (dreigende) verslechtering tegen te gaan en om de wettelijke stikstofdoelen te halen.

Deze uitspraak onderstreept nogmaals de noodzaak om maatregelen te treffen, met nadruk op de meest kwetsbare N2000 gebieden. Dat is nodig voor het halen van de additionaliteitstoets en om gemotiveerd intrekkingsverzoeken te kunnen afwijzen. Mogelijk reageert de Staat hierop door extra investeringen en/of maatregelen. Wij nemen in Gelderland onze verantwoordelijkheid en werken de komende tijd aan extra maatregelen, waaronder zonering. We verwachten dat ook de Staat zijn verantwoordelijkheid neemt door voldoende inzet op generieke maatregelen en het verminderen van de stikstofdeken. Zodra daarover meer bekend is zullen wij uw Staten hierover informeren en passen we waar nodig onze koers hierop aan.

6 Duurzaamheid

Niet van toepassing.

7 Planning en control

Niet van toepassing.

8 Participatie en communicatie

De mogelijke impact voor initiatiefnemers, eigen projecten en medeoverheden is in potentie groot. We horen veel zorgen en er is veel onzekerheid. Daarom is zorgvuldige communicatie belangrijk over de stappen die gezet worden. En wanneer er wel zaken duidelijk worden wordt dat direct breed gedeeld.

9 Vervolg

We realiseren ons dat deze Statenbrief weinig duidelijkheid biedt over de exacte impact van de Raad van State uitspraak. Veel moet nog worden uitgezocht. Duidelijk is wel dat er veel situaties worden geraakt nu ook intern salderen vergunningsplichtig is en dat daarbij ook strenger inhoudelijk getoetst moet worden.

Waar mogelijk blijven we werken aan de uitvoering van onze provinciale opgaven. We willen in Gelderland nog steeds woningen bouwen, infrastructuur en bedrijventerreinen aanleggen, innoveren of evenementen organiseren. Maar we willen tegelijk voorkomen dat we eerst meewerken aan een subsidie of vergunning en daar later op terug moeten komen als over een paar weken meer duidelijk is. Daarom is een tijdelijke stop van de (natuur)vergunningverlening aangekondigd en scannen we al onze subsidieregelingen of daar wellicht ook tijdelijk zaken moeten worden stilgelegd. We benadrukken dat dit tijdelijke maatregelen zijn. En waar het kan gaan we zo snel als mogelijk door met de uitvoering. Ligt alles stil? Nee. In situaties waar geen sprake is van mogelijk negatieve impact op stikstofgevoelige natuur kunnen nog vergunningen worden verleend. Dat gaat om een beperkt aantal, specifieke gevallen waarvoor we zo snel mogelijk duidelijke criteria zullen communiceren via alle relevante kanalen.

Zodra we meer weten wat het allemaal precies betekent voor Gelderland en voor u, informeren wij u hierover. Op de website [van BIJ12](#) en op de website [van het Rijk](#) is ook actuele informatie te vinden. Betrokkenen die vragen hebben, kunnen deze stellen [via het Provincieloket](#). Wij zullen uw Staten op de hoogte houden van de vorderingen zodra er meer te melden is. Omdat er nu nog veel in beweging is doen we dat in ieder geval met een informerende Statenbrief vóór de Statenvergadering van 19 maart, zodat u ook dan weer beschikt over de laatste stand van zaken.

Datum

28 januari 2025

Zaaknummer

2024-010495

Blad

5 van 5

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Henri Lenferink

- Commissaris van de Koning

Johan Osinga

- Secretaris

Bijlage:

- 1 Notitie Stand van zaken – achtergrond